

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків
Поодинокі числа	по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудні.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунчини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Македонське пропам'ятне письмо.

(+) Коли на весну заповіджені в Македонії ворохобні не здійснили ся і не прибрали значніших розмірів, звичають тепер з «певних жерел», що «велика революція» має вибухнути в серпні, щоби піддержати домаганє македонських комітетів. Сі домаганя мають бути уділені державам в «пропам'ятнім письмі» софійским головним комітетом, а поки-що вручено се 38-го липня заграничним заступникам дипломатичним в Софії. Се письмо містить між иншими домаганє, щоби віляети Солунь, Монастир і Іскій злучено в одну автономну провінцію, яка мала би $\frac{1}{4}$ доходів платити яко данину Порті і бути під управою губернатора вибраного що пять літ.

Се домаганє стрічає чималі труднощі у виконаню, позаяк Македонія не має певних географічних границь, ані так в переважній частині однорядного населеня, як н. пр. Греція, Сербія або Румунія. В Македонії живуть Сербі, Альбанці, Турки і Греки, а Болгари, котрі найбільше побивають ся за автономією, вправді є численніші як тамті народности, однак не мають такої переваги, щоби їм Альбанці або Сербі підпорядкували ся. Навпаки можна припускати, що Альбанці радійше остали би під турецькою владою як під кермою Болгар. Вправді пропам'ятне письмо обіцяє згаданим народностям в будучій Македонії автономію, однак така обіцяна конфедерація не доволить ані Сербів ані Альбанців.

Всі ті обставини були все перепоною для автономічних змагань. Інтересовані в балканській справі держави не можуть допустити, щоби нараз виринуло на дневну чергу македонське, старосербське і альбанське питанє і довело до проливу крові. Для милого спокою встоюють они за statut quo. Вправді відносини в Македонії вимагають конечно реформи, а на домаганє держав пристав султан на те, щоби у віляетах Косово, Солуні, Монастирі і Янині заведено деякі зміни в судівництві і адміністрації, але коли супроти тих реформ все ділають болгарські революційні відділи, то Туреччина покликуючись на ті ворохобні, радо все лишає по давньому.

Про теперішній стан в Македонії думки поділені. Коли одні бачать у вістях про замірені ворохобні лише рекляму, другі ними вельми тривожать ся. Якби дійсно вірити тим всім вістям про пожежі і рабунки, то до нині не було би в Македонії ні одного села. Але і число тих, що вірять в грозу в Македонії, не є мале. Кілько раз на Балкані доходило до поважних подій, були они наслідками протяглих неспокоїв, які тревали роками, аж наостанку в хвилі, коли найменше думано про небезпечність, доходило до перевороту. А що часто повторяло ся, може і тепер стати ся в македонській справі.

Страйкові справи.

Страйкові качки.

До колекції страйкових анекдот, зложеної польською прасою в часі канікули, додав Przedświt таку побріхеньку, що немов то із одного села заліщицького повіта селяни вислали телеграму до царя (!) з просьбою о поміч і опіку. На замітки «Діла», що се певно дописуватель Przedświt-а перекутив «царя» на «царя», або і сам зложив таку телеграму, подав Przedświt як доказ правдивости свого донесеня, що одну з двох таких депеш заквестіонував і сконфіскував телеграфічний урядник. Як-раз сей доказ скривляє лише неправдивість цілого донесеня. Бо поминувши вже, що Przedświt не подає імені того урядника, то певно, що в таким случаю не лише сама депеша стала би сконфіскованою але і сам надавець зглядно автор, бож така телеграма має очевидні знамена зради стану. Але се зовсім не потверджує ся і поки-що мусимо уважати сю вість звичайною качкою, висидженою в редакції Przedświt-у або его побожним дописувателем.

Обсидний меч.

Але знаменням в тій страйковій авантурі є те, що Поляки тим острым оружем, з яким виступили против Русинів, самі себе калічать. І так повисна видумка Przedświt-а подала цитованому вже нами N. W. Journal предмет до ось яких заміток: «Було би се великою похибкою, уважати руский селянський рух як просту кравву справу, яку шляхта вже буде уміла поладити. Русини мусять пізнати, що для них є ще другі державні органи, чи чужосторонні жовніри. Не повинні дати ся збаламутити у Відні байкою про національне повстанє руских хлопів, хотай дивогляду телеграму, яку кілька хлопів вислало до царя (?), певно використають в тім зміслі. Противно, ся вправді одинока, але психологічно знаменна поява повинна стати для австрійського правительства тільки більшою понукую, виявити свій вплив на політичну адміністрацію більше, чим до тепер. Нагода є корисна. Коли аж до найдальшого закутка руских сіл дійде чутка, що у Відні дають прихильно послух жалобам угнетених, що у Відні є справедливість і врозумілість для можливих домагань, тоді не буде могла загніздити ся в темних головах мітичва гадка про білого царя. Треба раз зважити ся на пробу полішити галицьку адміністрацію впуццем крові західних понять, треба пригадати тій шляхті, яка при кожній нагоді чванить ся австрійским патріотизмом, вихвалюючи, з огляду на Пруси і Росію, раз-по-раз сей теплий куток, який она одержала при серцю Австрії, — що єї австрійський патріотизм не лише дав права, але також жадає обовязків. А таким обовязком, независимо від всякої національної автономії, є те, щоби привести галицьку адміністрацію що найменше до уровни австрійської».

Агітатори.

Всюду і у всім шукають польські часописи агітаторів і навіть доносять, що вже ті агітатори ширять страйк мужиків проти польских панів і за кордоном в приміжних селах Росії. Між агітаторами визначне становиско приділяє Dziennik polski несоціалістови і неруському радикалові пос. Брайтерови, хотай як звістно він доперва по вибуху страйків і на зазив селян

поїхав для інтервенції в страйкуючі села. Отже дописуватель Dz. pol. пише, що п. Брайтер розпочав тепер гру на найнижших інстинктах хлопських (?), числячи на їх глупоту, що повірять всьому навіть найглушшим і найстрашійшим байкам. Своїми газетами Monitor-ом і Prawd-ою, брошурами і письмами приобіцював всьо, що лише хлопека душа (!?) могла бажати, високі і легкі заробітки, ґрунти, ліси і пасовиска. Правив їм, що цїсар казав брати їм високі платні за роботу, що звільнив панів від податку, аби добре платили робітників, що дозволив мати одному властителейи найбільше 200 моргів землі а звизку ґрунтів роздати межі безземельних що казав ліси рубати і дерево продавати, щоби місцеві мали потрібний їм онал і пасовиска, що заказав уживати машин в господарстві, жнивярок і косарок, аби люд мав достаточну працю і заробок, що тому вільно диктувати дворам права і забороняти їм всього, що противить ся добру селян; говорив дальше, що власти не мають права збороняти сего селянам, допускаючи ся насилля не вільно арештувати, ані військової екзекуції заводити, що колиб такого надужитя допустили ся старости, то нехай лише дадуть ему знати, а він зараз приїде і зробить порядок зі старостами і з війском. — Справді треба лякати ся о здорові змісли дописувателя, який міг стілько ідіотичних глупостей скомпонувати та імпутовати їх хотай би п. Брайтерови; але се, що ті глупости замістив Dziennik polski у вступній статі, доказує лишень, як польська праса не перебирає в средствах зглядом страйку.

З другої півкулі.

(Конець).

(Копія справозданя ч. і к. консуляту в Бу-
рїтубі з 26. марця 1901. ч. XXX).

Державний секретар для будівель і колонізації в Параві видав свій звіт за 1900. р. Справозданє вичислює доконані будови доріг. Не багато сего в прирівнаню до мізерії під зглядом доріг в краю, в колоніях самих не зроблено нічого, але *того трошки* заслугує на признанє. Попереднє правительство не вчинило і стільки. Средства для доконаних робіт зачерпані лише в найменшій частині з бюджетових доходів. При новій дорозі в Прудентополіс до Гуа-рануава 40 км. працювали тамошні хлопко-колонієсти на разунок свого дозгу за землю¹⁾; другу нову дорогу з оселі Імбітувіня межі Понта-Гроса і Прудентополіс до Фернандес Півро²⁾ до залізниці Ст. Павльо-Ріо Гранде буде підприємець на рахунок заплати, яку приречено ему за 12 літ, а задля покриття коштів для дорогових робіт в окрузі столиці наложено окремі контрибуції на вазовий рух через постровне роґачок. Лише реконструкція 57 км. довгої дороги в Піраї до Жагуаріачіва в окрузі Кастро була покритта з державної каси. Однак правительство сими роботами виявило своє старанє задля поправи невідрадних комунікаційних відносин і в тім напрямі ріжнить ся теперішнє справозданє корисно від попередних.

Противно розділ «Колонізація» предста-

¹⁾ Русини, які мусіли відроблювати по 500 мильрейсів за сорокморговий лют. — Ред.

²⁾ Станція залізниці між Ріо-Кларо а Понта-Гросса. — Ред.

вляє ся там доволі нужденно. Державний секретар стверджує, що імміграція зменшила ся очевидно, жалує ся на страти, які поносить через се Парана і заявляє в тім самім дусі радість з причини незвичайної користі, які має держава задля зменшеня грошевих жертв для спекулятивних посередників, котрі впроваджують чужих волоцюг та авантюриків або хліборобів, зваблених в свої сіти казочними обіцянками, і дають через се не рідко причину до особливих реклямацій. Позаяк се виключене, щоби державний секретар не знав, що ще ніяке правительство Парани ані само ані через посередників не впроваджувало ніколи на свій кошг іммігрантів з Європи, що отже ніяке не находило ся ще в положеню, щоби мало робити задля того сумні досєвді або стратити хочби 1 мільрейс або прийати реклямацію, очевидно є єго «спекулянти-посередники, волоцюги, авантюрики та реклямації» тільки викрутом, що правительство не бажає взагалі імміграції, а заразом є се остаточна і груба відправа на адресу львівського колонізаційного товариства. Він реєструє іменно оголошене погасненя концесії земельної того товариства на стор. 30 свого звіту і імпує тому-ж при тім спекулятивні цілі при набутю концесії, хоч він зовсім докладно знає, що воно покинуло є тільки задля недогідних точок договору, між котрими була і така, що приписувало єму роль посередника для впровадження колоністів, а проти неї були даєрмні всякі заходи.

Правительство не важить ся сказати прямо, що воно не бажає чужої імміграції і робить се длятого непрямо. «Волоцюги» державного секретаря і посольство губернатора, з дня 1. лютого с. р. до депутації конгресу, де він виявив себе противником колонізації на кошг держави, впрочім доволі виразно про те говорять. Певна річ, они оба заявляють свою готовість дати селянинови землю на продовжену сплату єї ціни і длятого повинно-б ся думати, що єї панове помірили землю державну на льоти і зробили єї сею дорогоюдоступною і мають готову для припиняня колоністів. Та коби се була правда!

Але правительство не зготовило нічого. Воно поставило 20 неплатних комісарів в тількиж округах. Коли мужик там прибуде, мусить звернути ся до такого комісаря по землю, той впроваджує єго опісля *далеко поза колонію, на державну землю*, відміряє єму, розуміє ся, за оплату, ґрунт і надає єму опісля титул провізоричного посіданя. Тих послідних надано, як зві-

щає про се звіг з минулого року, 228 в 16 різних округах Бразилійцям і в малій частині також нашим емігрантам (самі Русини) а іменно *недостаточно заосмотреним з поміж тих 36 галицьких родин, що ту прибули 1900 р.*; заосмотрені не прийняли поселеня на далеко віддалених, недостатних державних ґрунтах і купили приватну *землю в колоніях Ріо Кларо і Прудентополіс*. Коли я піднесу єще із того справозданя, що доходи будівляного та колонізаційного уряду за 1900. р. в сумі 195.214 міларейсів перевищали о 54.421 мільрейсів доходи з 1899. р. і що *92.160 мільрейсів доходів від колоністів зістали стягнені титулом краввого довгу держав*, то я, здасть ся, вичерпав тим часть, що має займає.

Пора відновити передплату!

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Павтелеймона; рим.-кат. Романа. — В неділю: гр.-кат Інокентія; рим.-кат. Лаврентія.

— **ВПреосв. митрополит Шептицький** був минулого тижня в Галичі, де яко патрон парохії, оглядав ушкоджену старинну церкву і на єї на праву призначив з власних фондів 100.000 К. Краввий виділ має на ту ціль дати також 10.000 К. Роботи около реставрації неї почали ся, бо не уладжено ся ще з консерваторами. При тій нагоді відвідав ВПреосвященій божницю караїтів і жертвував на їх цілі 80 К. З Галича відїхав Митрополит до Крехова. Після дальшої програми мав би 10. с. м. виїхати до Перемишля, щоби обговорити з Преосв. Константином плян подорожи до Риму, а дня 18. с. м. віделужить у Львові торжественне богослужєне яко в день уродин цїсаря Франц Йосифа, а в Уневі 28. яко храмовий празник, знов в тамошній церкві, а пізнійше удав би ся на чолі галицько-руської депутації до Риму з желанями Папі з нагоди єго ювілея.

— **Хліболюбські страйки.** В гусятиньскім повіті страйкують ще громади Мишківці, Тудорів і Крогулець, а по части Васильківці, Количинці і Коцюбинці; в Пробужні і Котівці відбувають ся переговори між двором а селянами (Коресп. бюро).

В чортківскім повіті населєне значно успокоїло ся. В Антонівці, Ухавці і Швайківцях страйкуючі повернули до роботи. З деяких місцевостей вищофано військо (Коресп. бюро).

В Підгаєччині жандарми увязнили в селі Швейкові акад. Володимира Войнаровского на донос дідича Скаржиньского. Арештованого від-

ставлено до суду. — Страйк триває лише на хуторі в Підбриках (Коресп. бюро).

В збаражскім повіті — як доносить телеґрама — діють ся немислимі надужитя.

В Брідщині вибухнув страйк в Топорові (Кор. бюро).

В камінецькім повіті страйк розширив ся майже на всі села. В Спасі арештовано 8 селян. В Убівю гузари тяжко поранили шаблями селян Лька Панькова, Василя Панькова, Николу Панькова, Ник. Васильціва і Мих. Чорного, а одну дівчину розтратували. Арештовано 15 селян, між якими є також ранні. Гузари допускали ся ще иньших немислимих надужить. Розбивали двері до хат і били найдених в середині людей.

В Золочівщині застрайкували знова громади: Мелів, Красносілці, Кудобинці, Кудинівці, Риків і Жуків, бо дідичі і посесори не додержали умов. Страйкуючі поводять ся супокійно. В селах коло Красного прийшло до згоди. Лише в Скнилові, Вільшаниці і Петричах місцеві робітники не роблять на двірских обшарах, але не перепиняють в праці чужим робітникам (Кор. бюро).

В Бережанщині вимо спізненої пори страйки вибухають дальше. Оноді застрайкували села Конюхи і Золочівка. В Красній покінчив ся страйк побідою селян. В Глинній пан обробляє жнивяркою. По довгих переговорах згодив ся дати дівчатам, що заняті при жнивярці, по 60 К за три місяці, корець збіжа і харч. Доси страйкувало в Бережанщині разом 27 громад. Тепер страйкує ще 9 громад.

З перемишляньского повіта пишуть нам: Страйк в Чемеринцях не удав ся, бо одна частина робітників виїшла до жнив. В Лисівцях страйк триває дальше. Знов арештовано там двох селян. В Плетеничах страйк покінчив ся. Згодили ся на десятій свіп і мають вільний вступ до ліса по дрова, гриби, ягоди і т. д. Новий страйк вибухнув позавчера в Помохові малім проти Німців-колоніетів, які жадали від них роботи за 12. свіп. Селяни домагають ся найвище 10. снопа. По селах порозліплювані оповіщеня намісника. Розправу проти акад. Боднара, Танчаковского і Демянчука відложено до суботи сего тижня. Розправа проти акад. Кушніра і Кекиша відбуде ся в Бережанах, так само і проти селян з Липовець.

В Яворові арештовано акад. Антона Бориса за те, що мав у себе в хаті кільканацять примірників брошури Вітика.

В Чернівцях прокуратурия сконфіскувала летучий листок за страйками п. з. «Братя Селяни», зложеній з цитатів із сьвятого письма.

— **Василияньскі церкви та будівлі.** Оо. Василияни вибудували в Крехові коло Жовкви, де находить ся старинний василияньскій монастир, новий, гарний будинок на поміщенє новіцят. Кошти будови вносили 120.000 К. — В Жовкві розпочато будову великої церкви, що стане побіч тамошного василияньского монастиря. На

АНДРІЙ АЛИСЬКЕВИЧ.

Вартбург і Ваймар

Спомини з подорожи по Німеччині.

Лишаючи на боці не конче важну, всетрєвалу виставу для шутки і промислу, входимо в середину міста на площу Кароля. Недалеко на лїво бачимо перед собою головний костел парохіяльний і двірський св. Петра і Павла. Вівтар, зображуючий смерть Спасителя на хресті як і деякі портрети (особливо Лютра і самого маляра) належать до найкрасших творів. Крапаха старшого. Стїни окрашені наґробниками князїв ваймарских і памятником Гердера, котрий як-раз в тім костелі, дослугуючись щораз то висших достоїнств церковних, голосив до смерти слово Боже, проповідуючи одушевлєним слухачам єванґеліє любови і гуманности. Плита над єго гробом має напись, що містить лиш ті три слова: «Licht, Liebe, Leben». Се була девіза покійника і єї подибуємо також ще на бронзовім величавім памятнику (статуї), що стоїть перед церквою на площі, званій Herderplatz. Позаду церкви стоїть ще до нині той самий дїм парохіяльний, в котрім писав свої глибокоумні гадки сєй великий муж, що був зарівно поетом як і філософом, естетиком і істориком культури, що умів, як рідко котрий критик і естетик, відчути правдиву поезию і віднайти єї в кождім народі, що слїдив розвій цілого людства і добавчував в гуманности найвиспу і послідну ціль всіх народів.

Йдучи дальше на лїво, зближаємо ся до ріки Ільм і бачимо над нею нову палату княжу

(Residenzschloss), відбудовану і розширену по пожарі під особистим наглядом Гєтого. Крім величавих апартаментів, призначених для особи князя і княгині, а окрашених образами згаданого вже мистця Прєллєра, відтак Гумля, Віслїцена і ориґінальними картинами Леонарда да Вінчі до «тайної вечери», звертають на себе всю увагу подорожного чотири кімнати, так звані Dichtezimmer, присьвячені памяти поетів Гердера, Гєтого, Шілера і Вілянда. Окрашені вони суть цінними фресками Єгєра, Нєгєра і Прєллєра, котрі або символічно поясняють діяльність і ідеї сих мужів (пр. Гердера), або ілюструють твори поетів як пр. Фавета, Еґмонта і т. д., сказавши коротко драми, балляди і вірші Гєтого і Шілера, а вкінці Віляндового Обєрона. Найти тут можна деякі памяткы по сих писателях, а то в шафі зв. Schillerschränk. Очевидно не бракує тут погрудь сих поетів і альбомів з їх автографами, з чим ще не раз будемо стрічатися. Сєй незвичайний пієтизм бачить подорожний в Ваймарі на кождім кроці, так що всі ті ремінісценції наводять перед очі докладний і наче живий образ поетів, їх протєкторів і цілого двора ваймарского.

За палатою тягне ся площа (Fürstenplatz), на котрій стоїть монумент Кароля Августа на кони в уніформі генєрала з вінцем лавровим на голові; сєй величавий памятник відкрито К. Августови в р. 1875, в память столітнього ювілея вступленя єго на престол. В сїм торжерєтві брали участь цїсар Вільгельм і цїсарєва Августа, внучка сєго ваймарского князя. — Дальше видно давню княжу резиденцію (Fürstenhaus), днесь переимєну на правительственні будинки і палати міністрів. В поблизькїм т. зв. зеленім або французскім замку, побудованім в 16. віці, міститься бібліотека, що обіймає поверх 250.000

томіві много старинних карт географічних. Головному салю окрашують образи і бюсти князїв і славних мужів ваймарской країни; мармурові погрудя Гєтого з різних часів єго житя (один надлюдської величини з 1831. р.) і Шілера (дїло Данекєра), монаша одїж Лютра, ноша Гєтого і деякі иньші історичні памяткы належать до визначних скарбів сєї інституції. Над самою рікою стоїть грецька каплиця, збудована для Марії Павливної, жени князя Кароля Фридриха.

Як звернемо ся від тих усіх будинків на лїво, побачимо перед собою чудовий парк ваймарский, що обіймає собою долину над рікою Ільм і сусідний горбок. За порадою Гєтого казав єго заложити князь в р. 1785. на взір парку в Верліці, який князь денавский Франц на лад Англіїців спершу в Німеччині основав.

Оба приятелі, себто князь і Гєте, садили і плекали молоді деревця і укладали з них хороші ґрупи, але і декорацийні будівлі. Під їх наглядом став сєй парк великим і поважним. Неодну хвилю щастя і болю перемирїли і пережили в нїм сї поети. В сїм парку або в поблизьких літних палатах любив Гєте уряджувати і аранжувати усякі забави (Festspiele, Maskenzüge), втягаючи до співучастя в них також членів князївской родини. Памятні і улюблені місця знаменні написами або стихами Гєтого. Так н. пр. пересиджував охотно князь К. Август в домку званім «Das römische Haus» і тут як-раз у стїп сходів камінних вирито в мармурі стих Гєтого, що в нїм він звертаєсь до німф скель і дерев з просьбою о опіку і сповненє всіх бажань для тих, котрі там пересиджують: Близше ріки стоїть малий памятник з написю: «Genio huius loci». Троха висше лежить т. зв. Ruine і улюбленє місце князя «Tempelhergenhaus», збудованє в формі каплиці. Цікавий єсть простий

ту ціль призначено 200.000 К. — До старої церкви оо. Василян у Львові почали добудовувати від північної сторони крило.

— **З Яворова.** Класифікація учениць школи СС. Василян у Яворові. *Кляса II нар.*: Поступ добрий одержала: Ірена Стечинська. *Кляса III нар.*: Поступ дуже добрий одержали: Гайманович Володимира, Полошиневич Ольга, Матвісів Марія. Поступ добрий: Балицка Стефанія. Поступ достаточний: Суниця Анна. *Кляса IV нар.*: Поступ дуже добрий одержали: Третяк Текля, Тимкевич Ірина, Дубляниця Емілія, Возняк Корнелія, Бень Ксеня і Підляшецька Олена. Поступ добрий: Добрянська Ольга і Шкірпан Наталія. *Кляса I виділова*: Поступ дуже добрий одержали: Котович Анна, Стечинська Олена, Родович Ольга. Поступ добрий: Чагаринська Євгенія. *Кляса II виділова*: Желеховська Софія, Барновська Ольга, Вендзілович Сидонія, Кривавич Євгенія, Полошиневич Наталія, Скоробогата Марія, Галиця Юлія і Мерена Марія. Поступ добрий: Яців Володимира, Насальська Марія і Хархаліс Параскевія. *Кляса III виділова*: Поступ дуже добрий одержали: Біляньська Ольга, Гумовська Наталія, Зелена Ольга, Клиш Софія, Тимкевич Юлія, Сидорович Марія і Яців Мирослава. Поступ добрий: Дубляниця Леонтана, Загавич Марія, Матвісів Олена, Маазуркевич Іванна, Матюк Марія, Обух Анна, Подолук Текля, Полянська Зеновія і Чучман Іванна. Поступ достаточний: Ширба Стефанія і одна поступ недостаточний. *Кляса IV виділова*: Поступ відзначаючий одержали: Голубець Мальвіна, Дзідзівнич Катерина, Лопушанська Олена, Мерена Евфровина, Орловська Бальбіна, Осіка Стефанія, Яців Софія, Свенціцка Зеновія і Лада Юлія. Поступ перший: Камінська Олена, Кульчицка Марія, Натурко Марія, Яня Станислава і Назаревич Олена. *Кляса V виділова*: Поступ відзначаючий одержали: Береза Михайліна, Борис Розалія, Должановська Юлія, Лянґевич Марія, а одна поступ недостаточний.

— **Електричний трамвай у Львові.** Міністерство залізниць дозволило управі міста приступити до вступних робіт около будови сих трох нових ліній: 1) З вулиці Гетьманської Казимировскою, Сонічною, Замарстинівскою, Паняньскою, св. Мартина і Зборівскою до міської різниці; 2) З ул. Гетьманської, Кароля Людвика, Ягайлоньскою, Красицьких, Янівскою до Янівського кладовища; 3) З ул. Панської Зеленою, Торосевича, Кохановскою і св. Петра до Личаківського кладовища з еwentуальною відногою з ул. Кохановскою на Погулянку.

— **Загадочна смерть.** В Любачеві найдено оводі мертвого тамошного міщанина Ілька Вахнянина. Труп лежар о яких 1000 кроків за столу. В мертвій руді держав шнур, який легко було пересунути. На правій скрани виднів знак в формі трикутника, на 1 см. великий і цілий замараний кінською шерстю. З сих познак можна вносити, що покійного убив кінь.

— **Гриби причиною смерті.** Василь Стебель-

ский з Клепарова пішов минулої неділі з жінкою і трома дїтьми на прогулку до ліса. При тій нагоді родина назбирала кошіль грибів, котрі зварено в понеділок на вечеру на велику радість дїтворі, що споживає вечеру, здобуту власними руками. Та сейчас в ночи заохорили всі, однак не припускали, з якої причани. До перва вчера померла одна 13-літня дитина. Се сионукало сусідів завізвати ратункове товариство, котре застало цілу родину в передсмертний судорогах. По уділеню першої помочи відставлено їх до загального шпитала. — Василь враз з жінкою відзискали пам'ять підчас дороги до шпитала і на запитанє лікарів розказали можливу причину хороби. В годину по привезеню до шпитала помер 13-літній хлопець; стан родичів дуже грізний, а ратунок майже безнадійний Трета дитина доходить в шпиталику св. Софії.

— **За обиду релігії** арештовано в Ярославі, Лейбу Пінкаса, що повибивав всі шибї в калїці, фундованій міщанином Малиновским. Каміне кидав з такою силою, що оно падало до середини і ушкодило статую Христа.

— **Уважно з людскою честію!** Часто лучає ся, що дехто кидає на другого підозрінє, хоть не має на се певних доказів і опирає ся тільки на здогаді. З такими річами треба обходити ся дуже обережно, бо честь чоловіка, то не кусник брудного полотна, котре можна випрати і оно стане знова чисте. Крім того можна нераз набавити ся ще і клопотів, як се недавно стало ся з п. Турновою. Іменно, коли єї служниця, Йосифа Францівна, хотїла покинути службу, відмовила їй п. Т. виданя річий, бо — як говорила — вкрала у неї Ф. сукню, вартости 12 К. Справа прийшла перед суд, а коля виказала ся невинність обжалованої, мусїла п. Т. заплатити 200 К за обиду чести служницї.

— **Нова кїтастрофа в Венеції.** Підчас богослуженя в костелї св. Івана і Павла ненадїйно роздав ся в горї страшний гук, почім з лоскотом злетїли на долину поторощенї стовпи і вікна. На щастє обїшло ся без людских жертв. Від того дня костел замкнено. Сей костел збудовано в 1430. р., а в нїм находять ся гроби 21 дожив венецьких.

— **Конкурс.** Видїл Бурси ім. св. Онуфрія в Ярославі оголошує конкурсе в ціля подаваня ся о принятї до Бурси. До подань, котрі належить вносити на руки Видїлу Бурси найдальше до 20. в. ст. серпня 1902. — треба долучити: 1) свідoctво шкільне за послїдній пїврік, 2) свідoctво убожества, 3) заяву місячної доплати найменше 20 К; дуже бідні, а відзначаючі ученики можуть одержати знижки.

— **Дрібні вісті.** Директором нового шпитала в Ярославі іменованій др. Тадей Фехтер. — В копальни угля в Яворжїї коло Кракова трїс котел і убив пять осіб.

Посмертні оповістки.

— **О. Андрей Івевич,** парох в Іванівцї коло Теробовлі, станиславівскої епархії, упокоїв ся дня 4. с. м. в 77. році житя, а в 50. р. св'ященства. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Др. Левіцкій Володимир:** *Матеріяли до фізичної термінології*, Часть четверта. Відбитка з VIII. т. II. випуска Збірника мат.-прир.-лік. секції. Сторін 12.

В XI. томї Записок і в III. томї Збірника мат.-природ.-лікар. секції подав др. Волод. Левіцкій матеріяли до фізичної термінології, іменно з механіки, науки о теплі і електричності; на сих днях помістив той сам автор в VIII. томї (в II. випуска) Збірника четверту часть матеріялів, що обїймає терміни з *акустики, оптики, астрономії і космографії*. — Там робом маєм тепер цілу термінологію до фізики, а що єї зладженем заняв ся фаховий чоловік, пропоновані ним терміни відчитувано на засіданях секції і там їх прийнято, то се дає запоруку, що они відповідають духови нашої бесїди, і приймуть ся так в науці як і письменствї.

Як влучно добираю терміни на се наведу в послїдній части кілька примірів: глуха тїнь (Kernschatten), — мана (Täuschung), — дуга (Regenbogen), — дуговина (Spectrum), — жмуток лучів (Strahlenbüschel), — заколот (Störung), — розмах (Amplitude), — синява неба (Himmelblaue), — привук (Dreiklang), — мраківина (Nebel), — кометник (Kometensucher).

Вдоволяючи практичній потребі видадо Наук. тов. Шевченка всі ті матеріяли окремими відбитками, так, що всякому охочому не трудно собі їх спровадити, тим більше, що коштують разом 1 К.

— **Др. Левіцкій Волод.:** *Матеріяли до математичної термінології.* Збірник мат.-природ.-лікар. секції т VIII. випуск II. Львів 1902. сторін 33. — (Відбитка).

В тім самім томї Збірника помістив др. Левіцкій на 33 сторонах рускі терміни до математики, іменно в першій части терміни до *елементарної математики*, себ-то до алгебри, арифметики, звичайної геометрії і начеркової в такім обсязі, в якім берєть ті предмети в школах середних, а в другій части терміни до математики *висшої*.

Праця отся, що єї п. автор зве безпретенсіонально «матеріялами», усталює не лиш математичну термінологію, яку стрічаєсь в середних школах і яка, завдяки заходам П. Огоновського і д-ра Е. Савицького, по части вже була витворилась і в практиці прийнята ся, — але містять також термінологію до висшої математики, котра то нива у нас, по словам п. автора, ще зовсім нетикана, бо по руски в тім напрямі,

деревяний міст зв. Naturbrücke серед тїнистих дерев, а над берегом мала хатина, звана »Vorkenhäuschen« або »Klausen«, виставлена Гетим для князя потайком протягом кількох днів (в р. 1778). Для князя була се мила несподіванка. В літї мешкала тут нераз оба приятелі. В сїм парку мав вкінці і Шілер свою улюблену лавку, а згаданий основатель того рода парку (князь Франц з Дессав) одержав тутъ памятник.

Але наймилішою памяткою в парку є однопверховий простий домик Гетого, положений на другім боці мосту »Naturbrücke«, званий Gartenhaus, окружений зеленим живоплотом. Про него писав поет до своєї матеря ось так:

Übermütig sieht's nicht aus,
Hohes Dach und niedres Haus.
Allen, die darin verkehrt,
Ward ein guter Mut bechert.

І справді панує тут ідилічний, мов райский спокій і чаруючий настрій наповняє серце кожного, що встунає на поріг дому. Сторож опроставляє нас по всіх кутках та описує докладно, дето Гете сам над твором поетичним або рисунком пересиджував, де гостей, особливо князя приймав, де мріїв та думки думав. Урядженє поєднаниє і знаменито заховане. Інтересне ліжко Гетого, яке давалось складати і переміялось в подорожний куфер. Кожда дрібниця, надто вид з вікон — з одної сторони на парк, а з другої на город — все се зворушує подорожного, бо все наче освячене особою поета і овіяне єго духом, тим більше, що Гете, як рідко котрий поет і чоловік взагалі, умів відчути всі красоти природи, єї тайни і правила та єї вплив на чоловіка. Тому інтересний великий город, уряджений власною рукою поета. Ряди дерев, алеї, лавочки, стїл округлий, а кругом романтично уложені скали і пльва зі стихом, присвяченим

довголітній приятельці, панї Штайн — се все свідки тих літ, вкотрих поет наче на лонї матери-природи і під впливом тихої і глибокої любови до згаданої високо образованої і поетично настроєної жєнщини покидав бурливі сні і мрії молодости (звані під назвою Sturm und Drang) а находив спокій душі та вирабляв в собі сильну волю і класичні поватя про поезію і штуку. У сторожа можна набути цілу серію памятных фотографій.

На тім самім боці ріки Ільм близько мосту »Kegelbrücke« зносить ся на горі славнозвісний в науковім свєті Goethe-Schiller-Archiv. Є то імпозантна двоповерхова палата, поставлена великим коштом з матеріялу огнетревалого. В ній містять ся найдорозші памятки по Гетим і Шілері, бо їх духова спадщина, т. є рукописи, які внуки і правнуки поетів віддали добровільно княгинї Софії до збереженя і перехованя на вічні часи. Се великий, неоцінений скарб цілого німецького народу, з котрого користують ся під дозором урядників ученї і літерати. В просторій середній салї можна оглядати в шафках за шклом деякі роби рукописні, а в великих шафах згромаджену бібліотеку товариства імені Гетого, що числять до 4.200 томів. Архів збогачує ся з року на рік, бо сюди присилають з всіх сторін рукописи славних писателів як Гердера, Вілянда, Мірекого, Гебля, Людвіга, Імермана, Райтера (Reuter) і других. Тут находять ученї перше жерело для своїх розслїдів літератких і естетичних та можуть вийти в тайни поетичної творчости. Завдяки тому архівови і заходами княгинї зладжено доси особливо поправне наукове виданє всіх творів і записків Гетого враз з варіянтами і апаратом критичним, що обїймає до 80 томів.

Но вернім ся в місто через міст попри па-

лату князя і другі княжі будинки аж на Parkstrasse і Schillerstrasse.

Лишає ся нам оглянути докладно особливо три памятки, т. є дїм Шілера, дїм Гетого і палату матери княгинї Анни Амалії, яка як-раз була для кружка перших свєтїл Німєччини антрактивною і наче магнетичною силою і осередком.

Вступім в дїм Шілера, який поет набув до перва три роки перед смертю. Є він тепер власністю міста. Дїм сей поєдинчий однопверховий, но при тім з кімнатами на піддашу подобаючий на двоповерховий. Власне в тих Dachstübchen писав безсмертний драматург свої послїдні твори як Braut von Messina, Wilhelm Tell і недокінчений Demetrios. Урядженє кімнат (особливо спальні) просте та добре заховане. Найбільше зворушує подорожного покоїк, в котрім слабосильний тілом, но сильний духом і вділю поет помер наче герой в борбі; ліжко ту біле, деревяне і цілком примітивне. Стїни над ліжком окрашують ілюстрації до драм поета; на ліжку лежать вінці присилані сюди в дни пропамятні і ювілейні, на столї книжки, в які вписують чужинці свої імена; інтересна то збірка, богата в всілякі письма і мови. За шклом переховують ся малі реліквії як волосє, перетєнь, печатки, медалї і т. д. — Родина поета мешкала на першїм поверсі; партєр був в наймі. З того видно, що Шілер жив в вельми поєдинчих відносинах. Малий городець з бесїдкою каже здогадуватись, що се було місце відпочинку поета.

(Конець буде).

крім одинокої розвідки К. Глібовицького, до те- пер писав лише сам п. автор. **Я. М.**

— **Літературно-Науковий Вістник** книжка VIII, за серпень 1902. Зміст: Із поезій Надії Кибаль- чич. Із поезій Івана Пleshкава. Із поезій Ми- тра Короля. — На старі теми, Івана Франка. — Поворот, повість Вол. Лаврівського (конець бу- де). — На рідному перелозі, Александра Жур- бенка. I. Ти побідив... II. Неждана рецензия. — Мініатюри: I. На річці, В. Поточного. II. Штрюф (кара), Іларія Карбулицького. III. На провесні, А. Веретельника. — Із словінських письменників, Переклад Гриця Тимощука. Із ескізів Зофки Кведерої: I. I то любов, II. Нужда і III. Кри- ниця. Із оповідань Франца Мешка: Пізнане. — Із «диалогів» Джакомо Леопарді. Переклад П. Карманського: I. Розмова Землі з Місяцем, II. Розмова вчителя гуман. наук та Саллюстія. — Із англійських поетів. Перекл. П. Грабовського. — Дмитро Маркович. Літературна характеристика С. Волоха. — Раси Європи і їх історичні взає- мнші, Дра Владислава Олехновича. Переклад В. Г.: I. Арійське питанє з точки погляду філь- мольогії і історії (далі буде). — Із славянських лі- тератур. Огляд за рік 1001: I. Болгарська літе- ратура в р. 1901. Перекл. Остапа Луцького. — Новини нашої літератури: I. Вік 1798—1898, Ів.

Франка. П. Палій, воскреситель правобережної України. Історичне оповідання Вільхівського. — Уряд і горілчана монополія, В. Мирвця. — Хро- ніка і бібліографія.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови при- ватних шкіл!**

Телеграми.

Ішль, 8. серпня. Цісар від'їхав вчора о 3. годині пополудни до Радмер.

Відень, 8. серпня. Вчора відбуло ся о 1. год- пополудни сніданє в палаті архикнязя Фридриха. В нїм взяли участь іспанська королева і інфан- тка Марія Тереса і члени цісарської родини. Опі- сля удала ся королева з дочкою на проїздку. Своєя королевої, що прибули ту єї повитати, виїхали вечером з Відня.

Кільонія, 8. серпня. Князь Генрих пруский,

удав ся з женою на коронаційні торжества до Лондону.

Лондон, 8. серпня. Король відбув вчера подорож до Лондона зовсім без змученя. Ніч перебув добре. Загальний стан знаменитий. Рана майже зовсім загосна.

Берлін, 8. серпня. Після урядової телеграми прибуде італійський король дня 27. серпня до Почдаму, а 28. віде торжественно до Берліна. Перед бранденбурскою брамою будуть уставлені трибуни і там повитає короля старший бурмістр. Улиці якими буде переїздити король, приберуть в коври, цвїти, зелень та хоругви.

Царгород, 8. серпня. Амбасадори взяли на себе обовязок виробити широку програму ре- форм для Македонї. Ту програму мають опісля предложити Портї. Наради амбасадорів над ним розпочали ся уже.

Білгород, 8. серпня. Скупщину та сенат від- рочено до 13. падолиста.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

є одиноком руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Дністер

Фонд резервовий	386 402	кор.	83	сот.	} разом 645.383 кор. 59. сот.
Резерва премї	205 227	"	"	"	
Резерва спеціальна	6.000	"	"	"	
Фонд емеритальний	47.753	"	76	"	

«Дністер» обезпечєє будинки як також збіже і пашу про- тив шкід огневих. Всї три ВП. Ординарияти припо- ручили «Дністер» Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премїї в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко зворотн. В р. 1900. і 1901. виносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з деле- гатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди зятягати позички в Банку краєвим і ка- сах ощадности, бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні ка- пітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товаристві, а з провізїї від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродїїні ціли.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особляво де нема «Дні- стра». Агенти заробили 349.486 кор. провізїї.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна
Найславнїша програма!
від 1. до 15. серпня 1902.

При співучастї військової музики 30. п. п.

- 1) Марш.
- 2) Увертура.
- 3) Lisa Schliersee, тирольська співачка.
- 4) Miss Theresitta, артистка на лїнві.
- 5) William i Lonny Olszański, парадоксальні акробати ексцентричні.
- 6) Hanny Luxa, ексцентр. тирольська співачка.
- 7) Орхестра.
- 8) Maria i Carl Ohm, тресура медведїв, псів і кони- ків.
- 9) Орхестра. Реклямограф.
- 10) Trio Goltz, артисти на лїнві {на кружляючих г'льбах.
- 11) Lanzetta, імітатор Отеро і Фужер.
- 12) Nelson Down's, король монет.
- 13) Nadrage, комічний че- ревовесїдник.
- 14) Американський біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике предста- вленє. В недїлю і сьвята два представленя. Шо- пятницї High-Life представленє. Білети вчаснїй- ше можна замовляти і набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Начерни

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставро- пільській Книгарні у Львові по цїні 2 К за гарно оправл. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.	приходить	о годнї	відходить	посп.	особ.	о годнї
8:10	з	Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
8:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова		6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродїв дв. головний	
8:50	з	Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.		6:43	"	"	дв. Підзамче
7:45	з	Янова		6:35	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
7:40	з	Підволочиск, Бродїв на дв. Підзамче		8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Праги), Берліна
8:00	"	"		2:55	9:00	до	Лавочного, Хирова, Калуша
8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:15	до	Янова	
8:15	з	Сокала, Рави рускої		9:50	до	Белзця, Сокала, Любачова	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берліна	10:30	до	Чернівців, Потутор	
10:25	з	Янова, Любачова		10:40	до	Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
11:55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)		2:40	10:57	"	дв. гол.
1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в не-	
2:20	1:23	з	Янова	2:15	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня в не-	
2:35	з	Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
		"		3:15	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	3:26	до	Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
	4:40	з	Самбора, Стрия, Скольного (15-30.9)	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
	5:11	з	Підволочиск (Київа), Бродїв на дв. Підз.				
	5:35	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)				
1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан				
	5:50	з	Кракова				
НІЧ				НІЧ			
	8:00	з	Сокала, Белзця і Любачова	6:10	до	Станиславова, Жидачева	
	8:04	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	6:20	до	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:12	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні днї	
12:15	9:20	з	Чернівців, Букарешту			з	від 16. вер. до 30. цвїт. 1903. щоденно
	9:25	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)	6:35	до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	9:50	з	Кракова, Відня, Берліна) Ясла, Розвадова	7:10	до	Сокала і Рави рускої	
8:40	10:03	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	8:16	до	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	
2:31	10:02	з	Підволочиск (Київа), Бродїв на дв. "	8:25	до	Черемшля	
	10:20	"	"	9:00	до	Підволочиск, Бродїв гол. дворець,	
	10:50	з	Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	9:20	"	"	дв. Підзамче
	3:14	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	10:05	до	Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.	
	3:35	"	"	10:30	до	Іцкан, Чорткова	
				11:00	до	Кракова, Відня, Варшави, Праги	
				11:10	до	Підволочиск, Бродїв дв. головний	
				11:32	"	"	дв. Підзамче
				4:15	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				5:50	до	Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рїзнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей- ского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізничн державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронові
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредито- вого земского
- 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшїм курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного